

HØRINGSNOTAT - FORSLAG TIL FORSKRIFT OM DELTAKELSE OG REGULERING AV FANGST AV SEL I VESTERISEN OG ØSTISEN I 2013

1 Innledning

Fiskeridirektoratet har utarbeidet høringsnotat om deltakelse og regulering av fangst av sel i Vesterisen og Østisen i 2013.

Forslaget innebærer en tilrådning om å videreføre vilkårene som har vært gjeldende i tidligere års deltakerreguleringer..

Fiskeridirektoratet vil gjenta tidligere henvisninger til at betydelig bedret lønnsomhet i næringen er avgjørende for å få en rasjonell og bærekraftig beskatning av sjøpattedyr, innenfor rammen av en fremtidig økosystembasert forvaltning.

2 Vilkår for deltakelse

2.1 Krav til fartøy

Merkeregistrering

Fiskeridirektoratet vil tilrå at vilkåret om at fartøyet må være innført i merkeregisteret før det kan gis tillatelse til å delta i fangsten, videreføres. Som kjent har fartøy som deltar i selfangsten periodevis drevet annen virksomhet enn fiske- og fangst. Fartøyene har i disse tidsrommene vært ute av merkeregisteret. Det presiseres således at det ikke vil bli gitt tillatelse til å delta før fartøyene rent faktisk er innført i merkeregisteret.

Lønnsomhet

Fiskeridirektoratet har tidligere understreket at myndighetene ønsker et sterkere fokus på lønnsomhet i selfangsten. Dette innebærer økt satsing på utnyttelse av hele selen, ikke bare skinn og spekk. En økt høsting av sel forutsetter en bedriftsøkonomisk lønnsom næring. Som kjent har selfangstnæringen i en årrekke vært preget av liten lønnsomhet i tillegg til en rekke fangst- og markedsmessige utfordringer. Det har derfor i flere år vært et vilkår at fartøy for å få tillatelse til å delta i fangsten, blant annet må ha kapasitet, herunder frysekapasitet og kapasitet for ombordbehandling, som er egnet til å sikre at råvaren blir utnyttet på en hensiktsmessig og tilfredsstillende måte.

Dette vilkåret vurderes på selvstendig grunnlag, og kommer i tillegg til Mattilsynets vurderinger av om vilkårene vedrørende hygiene og kontroll ved produksjon og omsetning av kjøtt fra sjøpattedyr er oppfylt.

2.2 Krav til skipper og mannskap

Fiskeridirektoratet vil vise til at behovet for at skipper og fangstfolk gjennomgår opplæring i gjeldende regelverk, fortsatt er tilstede. Dette gjelder særlig bestemmelser om utøvelse av selfangst.

Som kjent har det alltid vært et vilkår at skipper om bord på fartøyene har deltatt på de årlige kursene. Disse har inneholdt en gjennomgang av regelverket for fangsten, med hovedfokus på

dyrevern og bestemmelser om utøvelse av fangsten, herunder avlivingsbestemmelsene. Det har videre vært krav om at fangstfolkene må gjennomføre kurset hvert annet år.

Fiskeridirektoratet vil tilrå at vilkåret om at de av mannskapet som ikke deltok på kurs for selfangere og inspektører i 2012, må delta i 2013. Vilkåret om at skipper og inspektør må delta hvert år foreslås videreført. I tillegg vil vi tilrå at adgangen til å bestemme at hele eller deler av mannskapet må delta på kurs i 2013 uavhengig av deltakelse i 2012, opprettholdes.

2.3 Søknad om deltakelse

Det har som kjent vært et vilkår at fartøy som ønsker å delta i fangsten må ha sendt skriftlig søknad til Fiskeridirektoratet innen en nærmere fastsatt frist.

Fiskeridirektoratet vil tilrå at dette videreføres for 2013. Søknadene må inneholde opplysninger som gir grunnlag for å vurdere om vilkårene om at fartøyene må ha frysekapasitet og kapasitet for ombordbehandling, er oppfylt. Søknadene må i tilknytning til disse opplysningene også inneholde informasjon som gir grunnlag for å vurdere om råvarene kan utnyttes på en økonomisk hensiktsmessig og tilfredsstillende måte. Det vil således bli foretatt en ny, selvstendig vurdering av søknadene for 2013, uavhengig av eventuell tidligere tillatelse.

2.4 Avslag på søknad

Fiskeridirektoratet vil tilrå at det i forskriften presiseres at overtredelse av regelverk for selfangst, herunder bestemmelser om utøvelse av fangsten, kan gi grunnlag for avslag på søknad uten hensyn til om øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt. Dersom fartøyeier eller andre som har drevet fartøyet, herunder skipper, grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser som gjelder gjennomføring og/eller utøvelse av selfangst, kan søknad om deltakelse avslås. Dette innebærer ingen endring i gjeldende rett, ettersom et avslag i foran nevnte tilfelle kan hjemles i regler om adgang til å avslå eller tilbakekalle tillatelse, jf lov av 26. mars 1999 om retten til å delta i fiske §§ 11 annet ledd e, 12 og 18.

2.5 Inspektørordningen

Som kjent er det et vilkår at samtlige fartøy som skal delta i selfangst, må ha inspektør om bord under hele fangsten. Dette har tidligere vært hjemlet i reguleringsforskriften. Fiskeridirektoratet legger til grunn at kravet om at selfangstfartøy må ha inspektør om bord, vil bli videreført. Vi finner det derfor hensiktsmessig at dette angis som et konkret vilkår i bestemmelsen om deltakervilkår.

Mattilsynet stiller i samsvar med gjeldende regelverk krav om at selkjøtt som skal omsettes skal underlegges kvalitetskontroll. Kvalitetskontroll foretas av ferskt kjøtt, og må således foretas på feltet om bord i fartøyene.

Som vist til ovenfor, er det en fiskeripolitisk målsetting å utvikle en selfangstnæring som er lønnsom og uavhengig av offentlige subsidier. Det er derfor nødvendig å legge forholdene til

rette for å gi næringen et utviklingspotensial. Herunder er produksjon av selkjøtt et alternativ. Fiskeridirektoratet har således gitt tillatelse til at de inspektørene som er engasjert av direktoratet og skal påse overholdelse av gjeldende bestemmelser for selfangsten, også kan autoriseres av Mattilsynet som offentlige tilsynsveterinærer. Blant annet av denne grunn har det vært nødvendig å opprettholde vilkåret om veterinærkompetanse ved engasjement som selfangstinspektør.

Fiskeridirektoratet er innstilt på å legge til rette for tilsvarende ordning også for fangsten i 2013. Dette forutsetter at det også neste fangstsesong kan rekrutteres kvalifiserte veterinærer til engasjementene som selfangstinspektører, som kan godkjennes av Mattilsynet som tilsynsveterinærer.

3 Regulering av fangsten

3.1 Gjennomføring av fangsten i 2012

Fiskeri- og kystdepartementet la i ”Instruks – Retningslinjer for tildeling av tilskudd til fartøy som deltar i norsk selfangst i 2012”, til grunn at det bare skulle tildeles tilskudd til fartøy som deltok i fangst i Vesterisen. Norske fartøy kunne imidlertid også drive fangst i Russlands økonomiske sone (Østisen) innenfor en kvote på 7000 ett år og eldre grønlandssel.

3.1.1 Vesterisen

Kvoter

På bakgrunn av usikkerhet om bestandssituasjonen ble forbudet mot ordinær fangst av klappmyss videreført. Til forskningsformål er imidlertid tatt 21 dyr, herav 15 unger.

TAC og kvote for grønlandssel var 25 000 ett år og eldre sel. Ved fangst av unger tilsvarte to dyr ett voksent dyr.

Deltakelse

To norske fartøy har deltatt i fangsten inneværende år. Fangstforholdene var gode og resultatene de beste på flere år. Fartøyet hadde inspektører (veterinærer) om bord under hele fangsten. Inspektørene var godkjent av Mattilsynet som tilsynsveterinærer og utførte også kjøttkontroll.

Fangstregulerende tiltak

Forbudet mot fangst av diende unger av grønlandssel ble videreført.

Norske fartøy fikk som tidligere år tillatelse til å drive fangst i Grønlands økonomiske sone dersom isforholdene gjorde dette nødvendig. Forutsetningen var imidlertid at inspektørene om bord var veterinærer eller tilsvarende, og at de hadde gjennomgått obligatoriske kurs. I tillegg ble det gitt tillatelse for fartøy til å drive fangst i Islands økonomiske sone. Isforholdene tilsa at fangsten også inneværende år foregikk i grønlandske og islandske farvann.

3.1.2. Østisen

Kvoter og fangstregulerende tiltak

Norske fartøy kunne i henhold til kvoteavtale mellom Norge og Russland fange inntil 7000 ett år og eldre grønlandssel i Russlands økonomiske sone i perioden 20. mars – 15. mai. Ingen fartøy fant det økonomisk regningsvarende å fangste i dette området inneværende år.

3.2 Fangstresultater

Fangstresultatene for 2012 fremgår av tabell 1 nedenfor. I Vesterisen ble det fangstet 3 723 grønlandssel (1 853 voksne og 3 740 unger, der 2 unger tilsvarer ett voksent dyr).

Tabell: Kvoter og fangst av sel i 2012 fordelt på område

Selart	Område	Kvote	Fangst	Herav forskning
Grønlandssel	Vesterisen	25 000	3 723 ¹	1
	Østisen	7 000	0	
Klappmyss	Vesterisen	-	21	21

¹)Antall omregnet til voksne dyr

3.3 Inspeksjon

Deltakende fartøy hadde inspektører om bord under hele fangsten. Inspektørene gjennomførte også kvalitetskontroll av selkjøtt på vegne av Mattilsynet.

4 Regulering av fangsten i 2013

Havforskningsinstituttet har i vedlagte (./.) uttalelse redegjort for bestandssituasjonen for grønlandssel i Vesterisen og Østisen samt klappmyss i Vesterisen. ICES har gitt forvaltningsråd for selbestandene for fangstsesongen 2013. Disse er drøftet i arbeidsgruppen nedsatt innenfor rammen av Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon 8. – 11. oktober og i Sjøpattedyrutvalget 31. oktober – 1. november 2012.

4.1 Vesterisen

Grønlandssel

Havforskningsinstituttet viser til at ICES har identifisert hvilket fangstnivå som med stor sannsynlighet vil sikre at bestandene holder seg på dagens nivå i et 10 års perspektiv.

Rådgivingen fra ICES forutsetter at bestandene skal kunne betraktes som såkalt data-rike, hvilket innebærer at det skal foreligge flere uavhengige bestandsestimater. Siste estimat skal

ikke være mer enn fem år, og det skal foreligge tilnærmet lik oppdatert informasjon om bestandenes produksjonsevne og dødelighet. I motsatt fall vil bestanden kunne karakteriseres som datafattig, og forvaltningsstrategien må ta tilbørlig hensyn til dette.

For grønlandsselbestanden i Vesterisen foreligger oppdatert informasjon både om ungeproduksjon og produksjonsevne. Gjeldende bestandsestimat er det høyeste som er observert for denne bestanden og ICES åpner for en forvaltningsstrategi hvor en langsiktig målsetting kan være å få bestanden redusert til 70 % av dagens nivå. Dette innebærer et tidsbegrenset (10 år) uttak over likevektsnivået. Modellberegninger viser at et fangstnivå fra og med 2012 i 10 år på 25 000 ett år og eldre dyr oppfyller forutsetningen om at bestanden holdes over 70 % av dagens nivå i hele perioden.

Dersom målsettingen er å stabilisere bestanden på nåværende nivå, vil Havforskningsinstituttet tilrå at TAC settes til 16 737 ett år og eldre (voksente) dyr eller et ekvivalent antall unger, hvor to unger tilsvarer ett voksent dyr.

Dersom målsettingen er å oppnå bestandsreduksjon fra dagens nivå og ned mot 70 % av gjeldende bestandsestimat over en 10-års periode, tilrå Havforskningsinstituttet at TAC settes til 25 000 ett år og eldre dyr. Ved fangst av unger settes omregningsfaktor slik at to unger tilsvarer ett voksent dyr.

Det vises for øvrig til ovennevnte vedlagte (./.) uttalelse fra Havforskningsinstituttet.

Disse opsjonene er i samsvar med tilrådommen fra Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon.

Fiskeridirektoratet vil tilrå at TAC av grønlandssel i Vesterisen for 2013 settes til 25 000 ett år og eldre dyr. Ved fangst av unger tilsvarer to unger ett voksent dyr.

Klappmyss

Klappmyssbestanden i Vesterisen er klassifisert som datafattig og tilgjengelige reproduksjonsdata er fra tidlig på 1990-tallet. ICES har derfor anvendt PBR-metoden (Potential Biological Removal) ved beregning av mulige fangstposjoner. Disse PRB-beregningene ga et uttak på 5600 dyr for 2004 og 2005, og ble ytterligere redusert til 4000 dyr i 2006. Selv med så lave uttak vil det være fare for at bestanden ikke klarer å ta seg opp igjen, og den vil i verste fall kunne reduseres ytterligere. Med unntak av begrenset fangst til forskningsformål har det i samsvar med tilrådommen fra ICES ikke vært fastsatt kvoter til ordinær fangst av klappmyss siden 2006.

ICES har i sin langsiktige føre-var baserte forvaltningsstrategi definert en nedre grense som er 30 % av den maksimalt kjente målingen av bestanden. For bestander som befinner seg på eller under dette nivået, tilrå ICES at det ikke tillates fangst. Klappmyssbestanden ligger åpenbart under dette nivået og ICES tilrå at forbudet mot fangst av klappmyss opprettholdes. Havforskningsinstituttet slutter seg til tilrådommen fra ICES. Dette er også i samsvar med tilrådommen fra Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon.

Fiskeridirektoratet viser til ovennevnte og tilrå at forbudet mot fangst av klappmyss videreføres også i 2013.

4.2 Øvrige reguleringstiltak

Fangst av ikke-diende selunger

Fiskeridirektoratet tilrår en videreføring av forbudet mot fangst av diende selunger. Det foreslås videre at legaldefinisjonen av diende unger opprettholdes, slik at en selunge anses som diende før en nærmere bestemt dato, jf nedenfor.

Fangstperiode

Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon tilrår at fangsten av grønlandssel i Vesterisen kan påbegynnes innenfor perioden 1.- 10. april og avsluttes innen 30. juni.

Fiskeridirektoratet foreslår at fangst av grønlandssel kan foregå fra 10. april til 30. juni.

Forutsatt at definisjonen av diende unger videreføres i henhold til forslaget under pkt 4.2, vil dette innebære at det vil være tillatt å fange unger av grønlandssel etter 10. april.

Fangst i grønlandske og islandske farvann

Fiskeri- og kystdepartementet vil be grønlandske og islandske myndigheter om tillatelse til at det kan drives selfangst innenfor de respektive landenes jurisdiksjonsområder dersom is- og værforholdene gjør dette nødvendig.

4.3 Østisen

Grønlandssel i Østisen - bestandsvurdering

Når det gjelder bestanden av grønlandssel i Østisen, viser Havforskningsinstituttet til at estimatene (gjennomført 2004, 2009 og 2010) indikerer en betydelig nedgang i ungeproduksjonen uten at det kan finnes noen fullgod forklaring på dette. Sannsynligheten taler for at hunnenes fertilitet er redusert og at bestanden på grunn av vanskelige isforhold i Kvitsjøen kan ha trukket til nye og ukjente kasteplasser.

Kvote og fangstperiode

Etter møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon er Norge tildelt en kvote på 7 000 grønlandssel i Russlands økonomiske sone i 2012. Fangstperioden er i kvoteavtalen for 2013 mellom Norge og Russland fastsatt til 20. mars – 15. mai. Forbudet mot fangst av diende unger og hunner i kastelegrene videreføres.

Russiske myndigheter har siden 2009 fastsatt forbud mot fangst av dyr som ikke er ett år eller eldre. Det legges til grunn at tilsvarende forbud vil bli videreført for 2013.

5. Forslag til forskrift

Under henvisning til ovennevnte vil Fiskeridirektoratet tilrå følgende forskrift om deltakelse og regulering av fangst av sel i Vesterisen og Østisen i 2013:

FORSKRIFT OM DELTAKELSE OG REGULERING AV FANGST AV SEL I VESTERISEN OG ØSTISEN I 2013

Fastsatt med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) §§ 11, 12, 16, 36 og 47 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12, jf. delegeringsvedtak av 11. februar 2000 nr. 99 fastsatt følgende forskrift:

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder fangst av sel i Vesterisen og Østisen.

Med Vesterisen forstås drivisområdene i fiskerisonen ved Jan Mayen og i havområdene ved Jan Mayen utenfor Grønlands økonomiske sone og sørvest av Svalbard, og i tilgrensende områder til Grønlands økonomiske sone og Islands økonomiske sone.

Med Østisen forstås områdene øst for 20° Ø i Russlands økonomiske sone.

§ 2 Forbud

Det er forbudt for norske fartøy å drive selfangst i 2013.

§ 3 Vilkår for å delta

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan norske fartøy få tillatelse til å drive selfangst dersom de fyller følgende vilkår:

- a) Fartøyet må være registret i merkeregisteret.
- b) Fartøyet må være egnet og utrustet for å drive selfangst. Fartøyet må ha kapasitet, herunder frysekapasitet og kapasitet for ombordbehandling, som er egnet til å sikre at råvaren blir utnyttet på en økonomisk hensiktsmessig og tilfredsstillende måte.
- c) Fartøyets skipper har deltatt på Fiskeridirektoratets kurs for selfangere i 2013. Dette gjelder også medlemmer av fartøyets mannskap som ikke deltok på Fiskeridirektoratets kurs for selfangere i 2012.
- d) Det er sendt skriftlig søknad om deltakelse til Fiskeridirektoratet innen en nærmere fastsatt frist.

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i bokstav c.

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller bestemme at hele eller deler av mannskapet skal delta på kurs for selfangere, uavhengig av deltakelse i 2012.

Søknad om tillatelse til å delta i fangst av sel kan avslås uten hensyn til om ovennevnte vilkår er oppfylt, dersom fartøyeieren eller andre som har drevet fartøyet, grovt eller gjentatte ganger

har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av deltakerloven eller annen fiskerilovgivning.

Fangsting i Grønlands økonomiske sone, i Islands økonomiske sone og i Russlands økonomiske sone kan bare skje i den utstrekning vedkommende myndighet tillater at norske fartøy fangster sel der, og må skje i henhold til vedkommende myndighets regelverk.

§ 4 Kvoter

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan norske fartøy som har fått tillatelse til å drive fangst av sel, fange inntil 25 000 ett år og eldre grønlandssel i Vesterisen. Kvoten kan tas i form av ikke-diende dyr. Ved fangst av ikke-diende unger skal to unger tilsvare ett voksent dyr.

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan norske fartøy som har fått tillatelse til å drive fangst av sel, fange inntil 7.000 ett år og eldre grønlandssel i Østisen.

§ 5 Definisjoner

Med sel unge forstås sel som er yngre enn ett år gammel. Dyr som er eldre anses som voksne. En unge av grønlandssel anses som diende før 10. april.

§ 6 Fangstforbud

Det forbudt å drive fangst av diende unger av grønlandssel i Vesterisen.

Det er forbudt å drive fangst av unger i Østisen.

Det er forbudt å drive fangst av hunner i kastelegrene i Vesterisen og Østisen.

§ 7 Fangstperiode

Det er forbudt å drive fangst av grønlandssel i Vesterisen før 10. april. Fangsten skal være avsluttet 30. juni.

Det er forbudt å drive fangst av grønlandssel i Østisen før 20. mars UTC. Russiske myndigheter fastsetter sluttdato for fangsten.

§ 8 Fordeling av kvoter

Fiskeridirektoratet kan fordele kvotene på de deltakende fartøyene.

§ 9 Føring av fangstdagbok

Fartøy som deltar i selfangsten skal føre fangstdagbok. Fangstdagbøkene skal umiddelbart etter avsluttet tur sendes Fiskeridirektoratet.

§ 10 Kontroll

Fartøy som får tillatelse til å delta i fangst skal ha inspektør om bord under hele fangsten.

Fartøyene kan også pålegges å ha med observatør under fangsten.

§ 11 Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskriften og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fangsten.

§ 12 Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften straffes i henhold til lov av 6. juni 2009 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) §§ 60, 61, 62, 64 og 65 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 31. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 13 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2013.
